

Nr 223.

Av herr **Månsson** i Hagaström, om tullfrihet för malen och omalen spannmål.

Spannmålstullarne bilda för ett lands arbetarbefolkning en tredubbel börda. För det första minska de liksom alla tullar totalresultatet av landets ekonomiska produktion, i det att landets produktiva krafter över hövan *tringas* in på vissa områden och bort från sådana produktiva grenar, där de, under det mellanfolkliga arbetets fördelning, skulle åstadkomma ett vida större belopp av värden eller nyttigheter. För det andra skapas, delvis på arbetslönernas bekostnad, en *förhöjd jordränta* och landets arbetare få alltså nöja sig med en mindre del av den i förväg redan avknappade produktionssumman. Slutligen *utgör brödfödan*, som bekant, en relativt vida större *post på arbetarens än på de bättre situerade klassernas hushållsräkning*, vadan det genom tullarna höjda priset på spannmål kommer att särskilt hårt drabba arbetarna i deras egenskap av konsumenter.

De intressen, som gagnas av dessa tullar, äro endast och allenast de större jordägarnes. Jordbruksarbetaren har liksom alla andra arbetare endast skada av spannmålstullarne, brukaren av andras jord likaså i den mån arrendetiden utgår och en oundviklig stegring av arrendet blir följd; den lille jordägaren, med andra ord, småbrukaren, är i det väsentliga att uppfatta som en arbetare och delar i så måtto alla andra arbetares lott; spannmålstullarnes skadlighet för honom visar sig däri, att genom den ökade jordräntan jordens saluvärde blir så högt, att han icke kan skaffa sig det mått av jord, som skulle vara behöfligt för det bästa möjliga utnyttjande av hans egen eller hans familjs arbetskraft.

Ett avlyftande av dessa tullar är därför en oavvislig fordran.

Under det nu rådande kriget ha den 23 december 1914 spannmålstullarne suspenderats för viss tid. Denna suspension har sedan

upprepats eller utvidgats i en rad kungl. kungörelser. Enligt den senaste kungörelsen äro de suspenderade till den 30 juni 1919.

Dess värre torde man kunna motse, att efter krigets avslutande en livlig agitation för spannmålstullarnes återkraftträdande skall komma att utvecklas, icke endast från storböndernas sida, utan även från deras, vilka i egenskap av kvarnägare och privatjobbare skola söka att vid krigets slut (efter mönster av vad som skedde vid tullarnes införande vid 1880-talets början och deras förhöjande vid mitten av 1890-talet), kasta in största möjliga mängd spannmål i landet för att sedan kunna tillgodogöra sig tullarnes belopp.

Emellertid är det svenska folkets majoritet för länge sedan uttröttat på att utplundras till förmån för ett litet storbondefåtal på det sätt som skett genom spannmåls- och mjöltullarne sedan 1888. Det måste betecknas som oförlåtligt, att ett besittande fåtal använder sin offentliga maktbefogenhet till att slå ner de icke maktutövande till skattskyldiga trälar under sig, sålunda i samhället skapande en rik, skatteutkrävande klick och en fattig massa, skattskyldig under det förmögna fåtalet. I trettio år har hela den brödköpande allmänheten innanför tullmurarne hållits inestängd inom tullskyddssystemets område, där den avtvingats 6 kronor och 50 öre i extra skatt till de rika för varje säck mjöl den måst använda. De djupa leden av Sveriges folk vilja icke vara med om ett sådant system. Varken deras heder och självkänsla eller deras kassa tillåta dem att längre tolerera en sådan förnedrande och betungande ställning.

Därtill kommer, att detta tullsystem efter kriget säkert kommer att bli långt mer tryckande än det någonsin varit förut. Europas skördar komma att för årtionden framåt bli sämre än de varit före krigets början, den manliga ungdomen är till stor del slaktad, stora grupper av folken ha genom hunger och umbäranden av alla slag fått sin arbetskraft för alltid nedsatt eller blivit förslöade, häststocken har ofantligt decimerats, ogräs och vanskötsel ha på många håll tagit överhanden över den förra kulturen, och man får kanske räkna med ett årtionde, innan de krigförande ländernas jordbruk kommer i samma ställning som det var före krigets utbrott. I dessa länder kommer man därtill att, när samfärdseln åter blir fri, ivrigt riva åt sig vad man kan få av Amerikas och Indiens skördar. Så långt köpförmågan sträcker sig, kommer man vidare icke att nöja sig med bara det dagliga behovet. Den generation, som levat i årtal under halvhunger, kommer att under större delen av sitt återstående liv vara i en sådan sinnesförfattning, att den icke kommer att nöja sig med de födoämnen

den kan förbruka för dagen, utan kommer att behärskas av en mani att girigt samla sig ett förråd av sådana för att möjligast trygga sig för framtiden. På grund härav blir marknaden långt svårare att mäta efter kriget än annars och priserna här hemma komma i anledning därav att hålla sig uppe i det orimliga, om vi i vårt land ytterligare skola dragas med tullarnes tunga ovanpå de höga marknadsprisen och de svindlande frakterna.

Härtill kommer, att dessa tullar skapa en samhället ödeläggande klassrâhet och glupskheter hos de små grupper, som privilegieras på detta, för dem, som betala, bära kostnaden av deras privilegier, förnedrande och utarmande sätt. De som få uppbära sådana fördelar på allmän bekostnad hemfalla till den villfarelsen, att de äro ett slags prydnader i samhället, vilkas uppehållande nödvändigtvis måste vara förbundet med stora offer från andra, och de lära sig att betrakta dem, som lämna dessa offer, som mindrevärdiga samhällslager, till vilka man icke behöver taga hänsyn. Samhället blir för denna privilegierade grupp endast ett instrument, genom vilket den kan ta från andra en del av deras tillhörigheter. Vill samhället någon gång göra ansatser för att skydda de med så vanärande skatter belastade för fullkomlig utplundring och sig själv för upplösning på grund av denna rovgirighet, så vända de sig mot samhället som förorättade. De bästa bevisen på hur tullsystemet föder fientlighet mot ett anständigt samhällssystem erbjuda sig, om man ser på de olika staternas maximipriser och kristidslagar samt det uppträdande gent emot samhället, som ådagalagts från de stora jordägarnes sida under de hemsökelse, som mänskligheten varit utsatt för under dessa krigsår. De mest privilegierade bondegrupperna ha helt naturligt varit de mest samhällsfientliga. Å andra sidan kan man se, hur Danmarks, Hollands, Englands samt andra jorbrukaregrupper solidariskt stått sida vid sida med andra samhällsmedlemmar under den hårda tiden, trots det att de aldrig under fredstid haft något tillfälle att genom tullar och privilegier ta ett enda öre i skatt av sina fattigare medmänniskor. Tullarnes avskaffande är frågan om återställande av rättvisa, om ett återförande av de privilegierade till samhällsolidaritet och hänsyn till nationens övriga medlemmar.

På grund av det anförda hemställas,

att riksdagen måtte

a) besluta upphäva tullsatserna å spannmål, omalen och malen, till följd varav rubrikerna 74—79 i tulltaxan skulle erhålla följande ändrade lydelse:

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 4 saml. 83 häft. (222—223.)

Spannmål:

Omalen:

- *74. råg, vete och korn, ävensom ärter och bönor, tjänliga till människoföda *fria.*
- *75. havre, ävensom vicker, sojabönor samt andra ärter och bönor, ej till nästföregående rubrik hänförliga ..... *fria.*
76. malt, även krossat ..... *fritt.*
77. majs ..... *fri,*
78. andra slag.....

Malen:

- **79 a. gryn av havre ..... *fria.*
- *79 b. gryn, andra slag, mjöl, alla slag, ävensom mjöl av arrowrot och andra vegetabilier, ej till annan rubrik hänförligt ..... *fria;*

b) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att de under tulltaxans rubriker 74—79 b upptagna tullarne å omalen och malen spannmål måtte även för tiden från och med den 30 juni 1919 till innevarande års slut upphävas.

Stockholm den 21 januari 1919.

Fabian Månsson.